

Att angöra en brygga – utan man ombord(!)

Det är en vacker försommardag och jag har precis lagt till vid klubbholmarna. Fyllt av frisk sjöluft och känsla av efterlängtnad båtsång. Blir kvar ett tag i sittbrunnen, surrar upp fall och skotlinor, plockar undan efter seglingen. En man står på bryggan, vickar lite fram och tillbaka, sträcker på halsen, letar med flackande och lite undrande blick. "Var är kaptenen?", frågar han. Lite van är jag vid det här laget men kan ändå inte låta bli att le för mig själv. "Ja alltså.., jag seglar ju själv. Men är det han som brukar vara med som du menar så är han hemma i sta'n den här gången.", svarar jag. "Jaha! Ja, ja!", mannen på bryggan höjer ögonbrynen en extra centimeter, nickar ivrigt och promenerar vidare.

Det finns en sak som är svårt med att vara kvinna i saltstänkta sammanhang. Det är inte att man känner sig lite ensam och udda ibland. Att det kan väcka en gnutta förvåning och intresse i hamnarna är inget som stör utan är snarare en isbrytare. De flesta manliga kaptenar verkar tycka att det är roligt att alltfler kvinnor (för så är det väl?) tar över rodret. Och när jag stöter på andra kvinnliga kaptenar förstår jag för en stund den där naturliga kontakten som fotbollsintresserade kan få på några minuter med någon de aldrig har träffat förut.

Nej, det enda egentliga problemet är fysiskt. Båtagandet och kaptensskapet kräver ofta att man är hyfsat lång och ganska stark. Just kravet på fysisk styrka tror jag stänger en och annan ute. För de flesta båtar är anpassade efter personer som är mer än två äpplen höga och som orkar några försvarliga kilon i bänkprens. Jag säger bara: utplacering av bojsten – för tungt att hantera ens med jättevinsch! Avmastning – ja, Jesus! Hålla ifrån när det blåser 13 sekunder rakt in i sidan! Och den som kunde bevittna tillfället då jag ensam skulle vinscha upp en i jämförelse dubbelt så tung rigginspektör, kom nog osökt att tänka på Moby Dick och valen. Vid sådana tillfällen räcker det inte att man har ätit sin spenat var dag.

Även små detaljer kan erbjuda oväntade trösklar. Visste du att det är ganska svårt att hitta snickarbyxor i en för många kvinnor normal storlek? Att avståndet mellan årorna i bojekan är så märkligt stort att uppdraget som rorsman helt klart är paxat för en man (om man nu har tillgång till en sådan, kan det för all del vara en bra anledning att slippa undan)? Att dagens svåraste uppgift i avsaknad av rejäla nypor, kan vara att få upp ett pyttelitet schackel?

Några utmaningar är förstås lika för alla. Att ha båt kräver ju till exempel en del mental styrka. Inte minst i rustningstider med tusen saker att fixa och koordinera. Eller när man sömndrucken måste lägga om båten mitt i natten för att vinden oväntat vände. Och när man får snurra runt i Sandhamns trånga inlopp i två timmar innan man äntligen får en plats. Då underlättar det

att kunna tugga taggtråd, en förmåga som är helt genusneutral.

Det var först vid vuxen ålder som jag för första gången satte min fot på en båt. Det var kärlek från första veckan. Men trots 15 år på sjön känner jag mig fortfarande lite grön på det där med kaptensansvar efter att uteslutande ha gastat i över ett decennium. Så här i efterhand inser jag tjusningen med att växla mellan uppgifterna i syfte att ha koll, om inte på allt så åtminstone det mesta. Helt plötsligt finns en motor som nu behöver MIN omsorg (hjälp, det är remmar, olja och grejer överallt!), saker som ska bytas och lagas, och det är jag som ska ta rätt beslut givet väder, vind och förtöjningsmöjligheter.

För tydlighets skull ska här framhållas den också mycket krävande rollen som båtens allt-i-allo. Att samtidigt vara gast, hopp-i-land-kalle, ruffhäxa med ansvar för mat, kaffe, disk och den som håller ungar på glatt humör, är sannerligen inget för amatörer eller latmaskar! ¹Det är en roll som alltjämt oftast axlas av en kvinna. Minns förresten att det stod i tidningen att antalet benfrakturer hos kvinnor ökar dramatiskt under sommarmånaderna. Ni vet det där med "Hoppa älskling!" fast det är två meter kvar till land...

Mer än en gång har jag hört män som beklagar sig över att deras respektive inte är lika förtjusta att vara ute med båten som dem själva. Vi är alla olika och gillar sjön i olika utsträckning. Men om jag ska ge den man som kanske undrar, ett tips för hur kvinnor ska trivas på sjön och som jag tror gäller hyfsat generellt, så är det att bryta invanda mönster. Säg inte åt henne att ta över rodret (big no no, lita på mig här). Men uppmuntra henne att göra det. Och toppa med lugna och pedagogiska genomgångar av hur det funkar om hon nu inte redan vet det. Sedan, när hon kaptenaar, måste du göra resten: vara gast, hopp-i-land-kalle, ruffhäxa med ansvar för mat, kaffe, disk och den som håller ungar på glatt humör. Är det sistnämnda inte så kul och det som intresserar dig på sjön? Kanske också jobbigare än du trodde? Just det är lite min poäng här.

Mer än en gång har jag undrat vad jag har gett mig in på. Om jag bara inte ska sälja, säga tack och hej till allt slit och nöja mig med chartersemestrar som "alla andra". Men tack och lov så räcker det att sitta ner i sittbrunnen en solig dag och lyssna på sakta kluck mot skrovet eller att få en segling på en glittrande fjärd med alldeles lagom mycket vind i seglen, för att komma på andra tankar. Båtlivet är värt (i stort sett) vad som helst!

Monika Arvidsson, utomordentligt stolt medlem av GSS och kapten på skönheten Vindburen, en Mistinguette 29.

1. Passar därför på att påminna alla kaptener att uppmärksamma och tacka sina allt-i-allon med spabesök, rosor och en burk Bullens – det är de allt värda!